

MEMORATIU

A l'hora de commemorar el centenari del naixement del Canonge Manyà, fer memòria dels seus pare i mare, i recordar —d'Ells— els dons naturals que els adornaven, pot ajudar a considerar com es formaria l'aplicació de Mn. Joan Baptiste, cosa que seria —segurament— el principi i base del seu eminent talent.

Creiem primordial fer present com els seus progenitors —l'oncle Joaquim i la senyora Maria— foren un matrimoni que va observar sempre una adhesió a la Fe cristiana, i que condicionaren la seva manera d'éser, i de viure, a la comprensió que tenien de Déu, en qui confiaren amb esperança i amor.

L'oncle Joaquim —el qual sempre vestí els típics calçons curts fins davall del genoll, vestimenta de la pagesia gandesana en els segles passats, i es cobrí el cap amb la tradicional barretina morada, l'usual, en el nostre territori comarcal— era persona bondadosa, de caràcter

afable i alegre, molt enginyosa en pensar, recordar i dir acudits, i en explicar contalles breus, d'intenció humorística, que provocaven el riure i l'alegria, temperament i qualitat naturals, que el dotaven d'un tracte i d'una conversa agradables. Pagès laboriós, en la seva vellesa, encara es reservà —per a ell— el conreu d'hortalisses i farratges a l'hort, on diàriament anava i venia, cada matí i cada tarda, a cavall d'un ruquet amb sàrria. De vinguda de l'hort, gairebé sempre sobresortia de la sàrria la verdor de les garbetes d'alfals, que portava per aliment dels conills, i també de les cavalleries.

La senyora Maria, era una mestressa de casa dotada de molts coneixements. Atenia les labors internes de la llar —neteja de la casa, preparar i cuinar el menjar, pastar el pa, l'obra de cosir, etc.— amb notalbe enteniment, i especialment, atengué la criaça dels seus fillets, amb molt remirament i en ser d'edat escolar, vetllà amb singular deteniment per la seva educació,

L'oncle Joaquim Manyà, pare de Mn. Manyà

Sra. Maria, mare de Mn. Manyà

fent los, a casa, una hàbil i amorosa pressió moral, estimuladora cap al convenient estudi de la lliçó, pel Sr. mestre assignada. Lliçó que, després d'estudiada, els n'examinava. La prova repassadora, solia ésser favorable, així, els fills, podien lliurar-se a l'esbargiment amb els amics per les places de la Ciutat.

Indefectiblement, Mn. Joan Baptiste heretaria dels seus pare i mare, «l'herència genètica», el fenomen de transmissió dels caràcters congènits de les qualitats naturals, de les disposicions morals, i de la reproducció de la seva manera d'ésser.

I, és comprensible, que el conviure en un ambient familiar, de convicció cristiana, de laboriositat, d'enginyositat paterna, i de lucidesa de coneixements maternals, hauria d'influir profundament en el fill —ja des del principi de vida— en la seva sensibilitat, perceptivitat i comprensibilitat i en el desenvolupament de la intel·ligència.

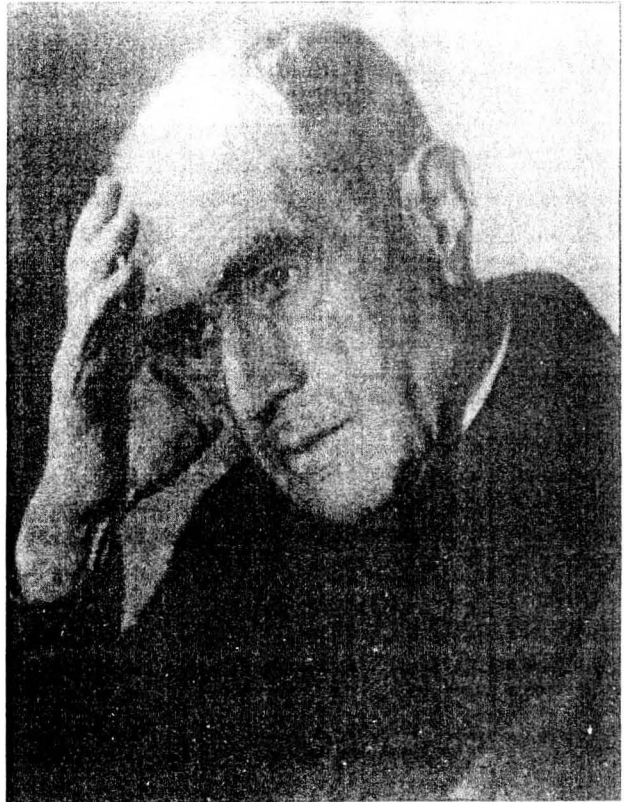
Gran veneració sentí Mn. Joan Baptiste pels seus pares i tingué com obligació moral, i respectuosa, el seguir en tot moment els seus consells, conformes sempre amb tot allò que és bé; obediènt, atengué la seva raonable persuasió d'aficionar-se a l'estudi, al qual posà atenció, fixar el pensament i aplicar l'enteniment. Aplicació que vindria a ésser la base essencial, sobre la qual es recolzarien: la comunicació de coneixements del senyor Mestre i la transmissió de saber dels respectables professors que es dediquen —en tasca pedagògica— a la formació de valors del coneixement.

De professor, se'l considera una personalitat molt intel·ligent, de gran maduresa psico-fisiològica, i, interessantment educativa, la seva labor docent de transmetre als deixebles els seus coneixements. L'exercici de professor, l'alternança —en els moments lliures— amb una dedicació a un estudi profund i rigorós i racional sobre l'adquiriment del talent, els judicis filosòfics els publicà en els llibres: *El pensament i la imatge* (1935) i *El talent* (1936-48).

La llengua que parlem és una cosa humana que s'aprèn a les primeries de la vida, quan el nascut ja percep, sent i comprèn l'amorositat que li expressa la mare, expressió que el filllet intenta de correspondre, quan balboteja i profereix mots inintel·ligibles, com si volgués imitar la llengua materna.

D'aquí deu venir aquell adagi popular antic que diu que «la llengua es mama», pel fet —segurament— de produir-se aquest intent d'imitació en el període mamador de l'infant.

Aquesta breu síntesi de l'origen de la llengua materna, que per ésser de la mare, parlem, emmenaria Mn. Joan Baptiste a escriure-la, i, escrivint-la en els seus llibres, *L'agonia de Jesús* (1949), *Maria i l'Eucaristia* (1952), *Per la pietat mariana* (1954), *La vida que passa* (1955), *Més*

Mn. Manyà: el teòleg, l'intel·lectual... el pensador

enllà de la mort (1957), *La Teologia d'Unamuno* (1960), *Notes d'història de Gandesa* (1962), *Apològètica cristiana* (1962), *Les meves confessions* (1965), *Per una nova Teologia?* (1966), *La crisi teològica* (1971), *Notes de Teologia eucarística* (1974), *La Fontcalda* (1974) i *Novena en honor de la Mare de Déu de la Fontcalda* (1975), arribaria a ésser personalitat de la cultura catalana.

L'ambient familiar de fe cristiana que visqué, potser seria la causa de la seva vocació, de la seva inclinació al ministeri sacerdotal; missió d'evangelitzar, acció primordial del cristianisme, de garantir la comunicació i de presidir la celebració eucarística, i, era d'admirar la seva íntegra entrega oficiant la missa a l'altar, en la seva relació personal amb Déu.

A la biografia del seu apostolat, consta; rector, regint l'església de Sant Blai de Tortosa, passant a la preeminent dignitat de Canonge del Capítol Catedral de la mateixa Ciutat, fou designat honorífic Doctor en Teologia, i elegit per oposició Magistral encarregat de la predicació. Aprofundint en l'estudi de la Fe, s'endinsà en la recerca de la seva fonamentació, de la seva raonabilitat, i en la seva defensa en el llibre *Apològètica cristiana*, i culminà esplendorosament la seva intel·ligència, en l'estudi a fons de la Ciència Teològica, i en la seva obra en cinc volums i en llatí *Teolegumena* (1946-57), la qual obra transcendent és utilitzada per universitats d'Europa i d'Amèrica. Se'l considera Eminència teològica d'aquest segle xx que vivim.

Antoni M.